

*Sygn. akt I C 111 / 13*

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Krzysztof Rudnicki**

Protokolant: **Ewelina Kiałka**

po rozpoznaniu w dniu 08.04.2013 r.

we W.

na rozprawie

sprawy z powództwa **Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. (...) w W.**

przeciwko **(...) SA w W.**

o zapłatę 599 347, 16 zł

**I.** oddala powództwo;

**II.** zasądza od powoda na rzecz pozwanego **7 217 zł** kosztów procesu.

## UZASADNIENIE

Powód – Wyższa Szkoła Zawodowa im. (...) w W. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego (...) S.A. w W. 599 347, 16 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28.10.2010 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że strony postępowania oraz (...) S.A. we W. zawarły w dniu 27.10.2009 r. gwarancję ubezpieczeniową należytego wykonania umowy i usunięcia wad. Zgodnie z § 1 rzecznej gwarancji pozwany – gwarant zobowiązał się nieodwołalnie i bezwarunkowo do zapłaty na rzecz powoda kwoty do łącznej wysokości 599 347, 16 zł z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez (...) S.A. W dniu 13.10.2010 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty 599 347, 16 zł na podstawie § 3 gwarancji po uprzednich wezwaniach (...) S.A. do wypełnienia zobowiązania wynikającego z umowy nr (...) z dnia 12.08.2009 r. Do pisma przewodniego oprócz wymienionych dokumentów załączona została uchwała nr 7 Uczelnianej Komisji Wyborczej z dnia 30.05.2008 r. w sprawie ogłoszenia wyniku wuboru rektora (...) na kadencję 2008-2012, oraz notarialne poświadczenie, że Pani E. L. działająca w imieniu Szkoły jako Rektor na podstawie tej uchwały własnoręcznie złożyła podpis pod wezwaniem do zapłaty z dnia 13.10.2010 r. Pismem z dnia 29.10.2010 r. pozwany odmówił zapłaty wywodząc, iż wezwanie do zapłaty nie spełniało wszystkich wymogów formalnych wezwania określonych w § 3 gwarancji ubezpieczeniowej. Powód w pismach z dnia 02.11.2010 r. i 03.11.2010 r. zakwestionował wywiedzione przez pozwanego przesłanki odmowy zapłaty kwoty objętej roszczeniem. Pismem z dnia 22.11.2010 r. pozwany podtrzymał zajęte wcześniej stanowisko odmawiając zapłaty, Swoje wywody poparł autorską wykładnią wyroku SN z dnia 25.06.1999 r., II CKN 402/98, OSNC 2000/1/16. Powód ponownie wezwał pozwanego w dniu 08.08.2012 r. do zapłaty spornej kwoty. W piśmie z dnia 31.08.2012 r. pozwany raz jeszcze odmówił zapłaty.

Powód podniósł, że gwarancja ubezpieczeniowa jest formą zabezpieczenia należytego wykonania umowy, dla której praktycznie brak jest regulacji ustawowych. Jedyne unormowanie zawarte zostało w art. 3 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 22.05.2003 r. o działalności ubezpieczeniowej, w którym gwarancja ubezpieczeniowa została określona mianem czynności ubezpieczeniowej, oraz w dziale II ust. 15 załącznika do ustawy, gdzie wymieniona została gwarancja bezpośrednia i pośrednia w odniesieniu do ryzyka ubezpieczeniowego. W wyroku z dnia 16.04.1996 r., II CRN 38/96, Sąd Najwyższy wyraził pogląd, iż „dopuszczalne są gwarancje ubezpieczeniowe samoistne, nieodwołalne, bezwarunkowe i płatne na pierwsze żądania o analogicznej treści, jak gwarancje bankowe, przybierające charakter abstrakcyjnych”. Na tej podstawie można przyjąć, że gwarancja ubezpieczeniowa jest instytucją zbliżoną do gwarancji bankowej, a jedyna różnica związana jest z rodzajem podmiotu – gwaranta udzielającego gwarancji.

Powód przytoczył art. 81 prawa bankowego. Wskazał, iż treść gwarancji ubezpieczeniowej należytego wykonania umowy i usunięcia wad z dnia 27.10.2009 r. wskazuje jednoznacznie, że jest to gwarancja bezwarunkowa. Jednolite stanowisko doktryny i orzecznictwa wskazuje, iż w gwarancjach tego rodzaju warunki zapłaty są ograniczone. Wystarczające jest zgłoszenie żądania zapłaty, nie ma natomiast potrzeby dokumentowania niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania objętego gwarancją. Przesłanki aktualizacji wykonania gwarancji ograniczają się więc do zgłoszenia przez beneficjenta gwarancji w odpowiedniej formie i w oznaczonym czasie żądania zapłaty o określonej treści. Fundamentalny dla dokonania oceny formy oraz treści zgłoszenia żądania jest przywołany przez pozwanego wyrok SN z dnia 25.06.1999 r., II CKN 402/98. Tak deficytowa w dzisiejszych czasach umiędźnosc czytania ze zrozumieniem wystarcza w zupełności do wyciągnięcia z uzasadnienia tegoż wyroku dokładnie przeciwnym wniosków od tych zawartych w piśmie pozwanego z dnia 22.11.2010 r. Uchybienia formalne powoda – beneficjenta nie mogą być powodem odmowy zapłaty przez pozwanego 599 347, 16 zł. Tym bardziej, iż jak wskazał Sąd Najwyższy, oświadczenie woli znajdujące się w gwarancji podlega tłumaczeniu według reguły z art. 65 § 1 kc.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) S.A. w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda kosztów procesu.

Pozwany potwierdził, że w dniu 27.10.2009 r. zawarto na rzecz powoda jako beneficjenta gwarancję ubezpieczeniową zabezpieczającą należyte wykonanie przez (...) S.A. w W. robót budowlanych w ramach zadania „(...)” nr (...). Na podstawie § 2 ust. 1 pkt 1 gwarancji pozwany zobowiązał się do zapłaty na rzecz beneficjenta kwoty do łącznej wysokości 599 347, 16 zł – łącznej sumy gwarancyjnej z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez zobowiązanego – (...) S.A.

W świetle zapisu § 3 gwarancji ubezpieczeniowej pozwany zobowiązany był dokonać zapłaty z tytułu gwarancji wyłącznie wtedy, gdy pierwsze wezwanie do zapłaty zawierało oświadczenie beneficjenta, że żądana kwota jest należna i wymagalna z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez zobowiązanego lub z tytułu udzielonej gwarancji jakości, a ponadto oświadczenie beneficjenta, że zobowiązany pomimo pisemnego wezwania w wyznaczonym w tym wezwaniu terminie nie wykonał swojego zobowiązania z tego tytułu.

Skierowane przez powoda wezwanie do zapłaty z dnia 13.10.2010 r. nie zawierało takich oświadczeń. Powód załączył do wezwania kopie dwóch pism kierowanych przez inwestora zastępczego z dnia 28.09.2010 r. i 06.10.2010 r. Jednakże treść ani wezwania do zapłaty ani wymienionych pism nie zawiera wymaganych w § 3 gwarancji oświadczeń i tym samym nie potwierdza spełnienia warunku formalnego gwarancji. Inwestor zastępczy wezwał zobowiązanego nie wyznaczając terminu do wykonania pokrycia dachu i oczekiwał natychmiastowego powrotu na plac budowy celem wykonania umowy. Ani treść wezwania do zapłaty ani treść załączonych pism nie dowodzi, że (...) S.A. został wezwany do należytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy nr (...) ani że w określonym terminie nie wykonał lub nienależycie wykonał swoje zobowiązanie, a nadto że żądana przez powoda kwota jest należna i wymagalna z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez zobowiązanego. Dokumenty załączone do wezwania do zapłaty nie mogą zastąpić oświadczenia powoda wymaganego zgodnie z postanowieniami § 3 gwarancji ubezpieczeniowej.

Stanowisko doktryny potwierdza przy tym, że skoro z treści gwarancji ubezpieczeniowej wynika, że obok żądania zapłaty gwarantowi muszą zostać złożone określone oświadczenia beneficjenta do tego, aby gwarant zapłacił sumę gwarancyjną, konieczne jest, aby oświadczenie to miało taką formę i treść, jakie zostały określone w gwarancji. Z zapisu § 3 gwarancji wynika, że wymagane oświadczenia beneficjenta powinny być zawarte w pierwszym pisemnym wezwaniu do zapłaty, tymczasem wezwanie do zapłaty z dnia 13.10.2010 r. takich oświadczeń nie zawierało.

Pozwany zarzucił w konsekwencji, że nie zostały spełnione formalne wymogi z § 3 gwarancji i tym samym nie powstał po jego stronie obowiązek zapłaty sumy wynikającej z gwarancji ubezpieczeniowej.

Przede wszystkim pierwsze wezwanie do zapłaty z dnia 13.10.2010 r. nie zawierało oświadczenia beneficjenta, że żądana kwota jest należna i wymagalna z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez zobowiązanego ani nie zawierało oświadczenia beneficjenta, że zobowiązany pomimo pisemnego wezwania w wyznaczonym terminie nie wykonał swojego zobowiązania z tego tytułu.

Pozwany podniósł, że poza wymaganymi oświadczeniami, warunki formalne zawarte w § 3 pkt 2 gwarancji wymagały od powoda, aby doręczone gwarantowi wezwanie do zapłaty z dnia 13.10.2010 r. było podpisane przez osoby uprawnione do reprezentacji beneficjenta, na dowód czego do wezwania należało dołączyć dokument potwierdzający to umocowanie, w szczególności w postaci aktu nominacji lub pełnomocnictwa, w oryginale lub kopii poświadczonej przez notariusza oraz aby własnoręczność podpisów na wezwaniu była potwierdzona przez notariusza. Doręczony gwarantowi dokument umocowania – kopia uchwały nr 7 (...) nie został przedłożony ani w oryginale ani w kopii uwierzytelnionej przez notariusza. Ponadto wymieniona kopia uchwały nie została dołączona do pierwszego wezwania do zapłaty, lecz doręczono ją gwarantowi jako załącznik do pisma Kanclerza beneficjenta. Przesłane z wezwaniem do zapłaty poświadczenie notariusza J. S. o złożeniu przez Panią E. L. własnoręcznego podpisu na wezwaniu do zapłaty nie spełnia wymogów formalnych dotyczących notarialnego uwierzytelnienia dokumentu umocowania, albowiem notariusz oświadczeniem tym nie poświadczył aktu nominacji, lecz jedynie stwierdził, że osoba podpisująca dokument wezwania działała w imieniu reprezentowanego jako rektor na podstawie wymienionej uchwały.

Zgodnie z § 5 gwarancji obowiązek zapłaty miał powstać tylko wówczas, gdy wezwanie do zapłaty zostało doręczone gwarantowi w okresie obowiązywania gwarancji, tj. od 17.10.2009 r. do 31.10.2010 r., i tylko wówczas, gdy wezwanie to spełniało wszystkie wymogi formalne określone w § 3 gwarancji.

Wobec powołanych wyżej wymogów gwarancji i uchybień po stronie beneficjenta, skierowane przez powoda do gwaranta wezwanie do zapłaty nie spełniało warunków formalnych określonych w gwarancji ubezpieczeniowej, toteż brak jest podstaw do dokonania na jego rzecz wypłaty z tej gwarancji.

Odwołując się do orzecznictwa (wyroku SA w Poznaniu z dnia 11.01.2006 r., I ACa 761/05, i wyroku SN z dnia 16.04.1996 r., II CRN 38/96) pozwany podniósł, że zobowiązanie ubezpieczyciela z tytułu udzielonej gwarancji jest zobowiązaniem abstrakcyjnym i ściśle sformalizowanym, a co za tym idzie obowiązek zapłaty z tytułu gwarancji powstaje wyłącznie wtedy, jak zostaną spełnione wszystkie wymogi formalne określone w tej gwarancji, Kwestia spełnienia przez powoda wymogów formalnych gwarancji powinna być oceniana przy ścisłej i zawężającej interpretacji postanowień gwarancji.

W piśmie z dnia 22.02.2013 r. powód podtrzymał w całości żądanie pozwu oraz argumenty podniesione w jego uzasadnieniu.

Powód uważa, że stosowne oświadczenie powoda poddane analizie semantycznej zgodnie z art. 65 § 1 kc wskazuje, iż jasno spełnia ono wymogi wezwania zawarte w treści § 3 gwarancji ubezpieczeniowej. Powód wzywając do zapłaty pismem z dnia 13.10.2010 r. jednoznacznie określił swoją wolę, wezwał pozwanego do zapłaty, wskazał konkretną kwotę, jakiej zapłaty się domaga, wskazał, że należna kwota stanowi roszczenie z tytułu niewykonania umowy z 27.10.2009 r. Pismo to zostało podpisane przez Panią E. L., tj. rektora (...) oraz potwierdzone zostało załącznikiem w postaci poświadczenia notarialnego.

Powód zauważył, że ściśle tłumaczenie przesłanek formalnych dotyczyć ma takich okoliczności, jak:

- a) zachowanie określonego terminu do skutecznego wywiedzenia wezwania, tj. do dnia 31.10.2010 r.,
- b) podanie konkretnej kwoty żądania, tj. 599 347, 16 zł,
- c) wskazanie, iż żądana kwota wynika z tytułu niewykonania bądź nienależytego wykonania zobowiązania.

Takiego właśnie tłumaczenie swego oświadczenia woli z dnia 13.10.2010 r. oczekiwał powód.

Wezwanie wskazuje jednoznacznie na chęć skorzystania przez powoda z przysługującego mu roszczenia wynikającego z gwarancji, zaś jego oczekiwania nie naruszają zasad współżycia społecznego czy też szeroko rozumianych ustalonych zwyczajów.

Nietrafne jest twierdzenie pozwanego, iż powód zaniechał wskazania należytej reprezentacji w wezwaniu z dnia 13.10.2010 r. Powyższe wezwanie zostało wywiedzione i podpisane przez Panią E. L., tj. rektora (...). Sporu co do tego nie ma. Podpis osoby upoważnionej do reprezentacji został potwierdzony przez notariusza J. S., zaś do wezwania została dołączona uchwała (...) z dnia 30.05.2008 r. Zgodnie z art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 27.07.2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym to właśnie rektor kieruje działalnością uczelni i reprezentuje ją na zewnątrz. Ranga zatem upoważnienia rektora jest wyznaczona zdecydowanie przez akt normatywny w randze ustawowej.

Powód wskazał, że z orzecznictwa wynika jednoznacznie, iż wykładnia gwarancji ubezpieczeniowych winna być przeprowadzona przy uwzględnieniu reguł interpretacyjnych wynikających z art. 65 kc oraz istoty i celu zobowiązania gwarancyjnego i ograniczenia swobody umów z art. 353<sup>1</sup> kc.

W piśmie z dnia 22.03.2013 r. pozwany podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Zaznaczył, że zawężająca i ścisła interpretacja wymogów formalnych gwarancji ubezpieczeniowej dotyczy oceny spełnienia wszystkich warunków formalnych, nie zaś wybiórczo wskazanych przez powoda.

Podniósł, że powód wbrew obowiązkowi nie złożył wymaganych umową gwarancji oświadczeń w wezwaniu do zapłaty i tym samym nie dopełnił warunków formalnych żądania zapłaty. Cytowana przez powoda treść oświadczenia nie zawiera żadnego odniesienia co do faktu uprzedniego pisemnego wezwania zobowiązanego do wykonania zobowiązania ani żadnej informacji, czy zobowiązanemu zakreślono jakikolwiek termin do wykonania zobowiązania, ani też nie zawiera oświadczenia, że pomimo pisemnego wezwania zobowiązany w zakreślonym terminie nie wykonał umówionego zobowiązania. Ponadto powód nie złożył oświadczenia, że żądana kwota jest należna i wymagalna z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania lub z tytułu udzielonej gwarancji jakości. Stanowisko powoda, że treść wezwania do zapłaty z dnia 13.10.2010 r. zawiera konieczne z punktu widzenia § 3 gwarancji oświadczenia, jest sprzeczna z wykładnią literalną i funkcjonalną umowy gwarancji. Powód błędnie powołuje się przy tym na art. 65 kc, albowiem dotyczy on interpretacji treści oświadczenia woli, nie można natomiast tym artykułem wnioskować o tym, czy oświadczenie woli zostało w ogóle złożone.

Warunki formalne gwarancji wymagały również, aby do wezwania zapłaty został dołączony dokument potwierdzający umocowanie osoby uprawnionej do reprezentacji beneficjenta i aby dokument ten załączono w określonej formie, tj. oryginale lub kopii uwierzytelnionej przez notariusza. Powód tymczasem w ogóle nie przedłożył takiego dokumentu do pierwszego wezwania do zapłaty z dnia 13.10.2010 r.

Załączona przy tym nie do wezwania do zapłaty, lecz do pisma kanclerza beneficjenta, uchwała nr 7 z dnia 30.05.2008 r. nie została również przedłożona w żadnej przewidzianej umową gwarancji formie. Nie przedłożono bowiem tego dokumentu ani w oryginale ani w uwierzytelnionej przez notariusza kopii.

Bez znaczenia są wywody powoda dotyczące ustawowego źródła umocowania rektora do działania w imieniu uczelni, gdyż Prawo o szkolnictwie wyższym wskazuje jedynie organ uprawniony do reprezentacji, nie potwierdza natomiast

umocowania konkretnej osoby działającej w charakterze tego organu. Umocowanie konkretnej osoby – Pani E. L. do działania w imieniu powoda nie wynika wprost z zapisów ustawy, lecz z uchwały (...), której powód nie przedłożył z wezwaniem do zapłaty, zaś dokument załączony do pism kanclerza nie miał formy wymaganej gwarancją ubezpieczeniową.

Pozwany podtrzymał stanowisko, że powód nie spełnił określonych w gwarancji ubezpieczeniowej warunków formalnych skierowanego do pozwanego wezwania do zapłaty i tym samym żądaniem zapłaty nie zasługuje na uwzględnienie.

### **Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny.**

W dniu 27.10.2009 r. (...) S.A.w W.Oddział we W.jako gwarant wystawił gwarancję ubezpieczeniową należytego wykonania umowy i usunięcia wad nr (...) na rzecz Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. (...)w W..

Gwarancja miała zabezpieczać należyte wykonania przez zobowiązanego – (...) S.A.we W.– umowy o wykonanie robót budowlanych w ramach zadania inwestycyjnego „(...)” nr (...)z dnia 12.08.2009 r., pomiędzy beneficjentem a zobowiązanym - § 1 ust 1.

Na podstawie gwarancji gwarant zobowiązał się nieodwołanie i bezwarunkowo do zapłaty na rzecz beneficjenta kwoty do łącznej wysokości 599 347, 16 zł - § 2 ust. 1, w tym:

- 1) kwoty do wysokości 599 347, 16 zł – suma gwarancyjna z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez zobowiązanego z wyłączeniem roszczeń z tytułu udzielonej gwarancji jakości;
- 2) kwoty do wysokości 179 804, 15 zł – suma gwarancyjna z tytułu udzielonej gwarancji jakości.

Gwarant miał dokonać zapłaty w terminie 14 dni od dnia doręczenia gwarantowi pierwszego pisemnego wezwania do zapłaty zawierającego oświadczenie beneficjenta, że żądana kwota jest należna i wymagalna z tytułu określonego w § 2 ust. 1 pkt 1 lub 2, a ponadto, że zobowiązany pomimo pisemnego wezwania w wyznaczonym w wezwaniu terminie nie wykonał lub nienależycie wykonał swoje zobowiązanie wynikające z tytułu określonego w § 2 ust, 1 pkt 1 lub 2, o ile - § 3:

- 1) wezwanie zostanie podpisane przez osoby uprawnione do reprezentacji beneficjenta w tym zakresie, na dowód czego do wezwania dołączony zostanie obowiązujący dokument potwierdzający to umocowanie, w szczególności w postaci aktu nominacji lub pełnomocnictwa, w oryginale lub kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem przez notariusza;
- 2) własnoręczność podpisów na wezwaniu zostanie potwierdzona przez notariusza;
- 3) w wezwaniu zostanie wskazany rachunek bankowy beneficjenta, na który gwarant powinien dokonać zapłaty z tytułu gwarancji.

Gwarancja obowiązywała - § 5:

- 1) od dnia 27.10.2009 r. do dnia 31.10.2010 r. z tytułu określonego w § 2 ust. 1 pkt 1;
- 2) od dnia 01.11.2010 r. do dnia 31.08.2015 r. z tytułu określonego w § 2 ust. 1 pkt 2;

i tylko wezwanie do zapłaty doręczone odpowiednio we wskazanych okresach oraz spełniające wszystkie wymogi formalne określone w § 3 powodowało obowiązek zapłaty z tytułu gwarancji.

Gwarancja wygasła w przypadku nie doręczenia gwarantowi wezwania do zapłaty przed upływem terminów obowiązywania gwarancji - § 6 ust. 1 pkt 1.

/ dowód: gwarancja ubezpieczeniowa – k. 12-13 /

Pismem z dnia 28.09.2010 r., nr (...), skierowanym do (...) S.A., Przedsiębiorstwo Usług (...) sp. z o.o.w W.działając jako inwestor zastępczy na zadaniu „(...)” poinformowało, że po występujących w dniu 27.09.2010 r. opadach deszczu stwierdzono przecieki dachu, wykonywane dotychczas próby uszczelnienia połączenia dachowej nie dały żadnego rezultatu, a występujące przecieki zalewają wykonane posadzki oraz wykładziny ścian. Ponieważ termin umowy zakończenia zadania upłynął 31.08.2010 r. (...)zwróciło się do (...) S.A.w podjęcie zdecydowanych i skutecznych działań zmierzających do wykonania pokrycia dachu w sposób umożliwiający jego odbiór końcowy, który w obecnym stanie pokrycia dachu jest niemożliwy.

Pismem z dnia 06.10.2010 r., nr (...), skierowanym do M. L.– prezesa zarządu (...) S.A.Przedsiębiorstwo Usług (...) sp. z o.o.w W.działając jako inwestor zastępczy w nawiązaniu do pisma z dnia 04.10.2010 r. – odstąpienia od umowy poinformowało, że argumentacja w nim przedstawiona pozbawiona jest jakichkolwiek podstaw natury faktyczno-prawnej i oświadczyło, że w świetle § 7 pkt 2 ppkt 6 umowy nr (...)z dnia 12.08.2009 r. oczekuje natychmiastowego powrotu na plac budowy celem wykonania przedmiotu umowy zgodnie z umową, prawem budowlanym, pozwoleniem na budowę, specyfikacją techniczną wykonania i odbioru robót, dokumentacją projektową, obowiązującymi normami oraz zasadami wiedzy technicznej. Poinformowało także, że w przypadku niepowrótca wykonawcy na teren budowy w terminie 3 dni przystąpi do realizacji roszczeń wynikających z § 24 pkt 2 umowy nr (...).

/ dowód: pisma – k. 17 i 18-19 /

W dniu 13.10.2010 r. Kanclerz (...) skierował do pozwanego pismo informujące o przedstawieniu w załączeniu dokumentów wymaganych do zapłaty sumy gwarancyjnej. Do pisma zostały załączone wezwanie do zapłaty oraz uchwała nr 7 uczelnianej komisji wyborczej w sprawie wyboru rektora.

W wezwaniu do zapłaty datowanym na dzień 13.10.2010 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty zobowiązań w łącznej kwocie 599 347, 16 zł, wskazując nr rachunku bankowego w (...) S.A.

Powód wskazał, że żądana kwota stanowi roszczenie za niewykonanie i nienależyte wykonanie przedmiotu umowy na (...)z dnia 12.08.2009 r. zawartej z zobowiązanym (...) S.A.we W.w ramach gwarancji ubezpieczeniowej nr (...) z dnia 27.10.2009 r.

Wezwanie zostało podpisane przez E. L..

Podpis E. L.został poświadczony przez notariusza J. S.w W., nr rep. A (...). W poświadczeniu notariusz wskazał, że E. L.działa w imieniu (...)w W.jako rektor na podstawie uchwały nr 7 Uczelnianej Komisji Wyborczej z dnia 30.05.2008 r.

W wezwaniu do zapłaty jako załączniki zostały wskazane pisma nr (...)z dnia 28.09.2010 r. oraz nr (...) z dnia 06.10.2010 r.

Do pisma została załączona kopia uchwały nr 7 Uczelnianej Komisji Wyborczej z dnia 30.05.2008 r. w sprawie ogłoszenia wyniku wyboru Rektora Państwowej Wyższej Szkoły zawodowej im. (...) wskazująca na wybór prof. dr hab. E. L.. Kopia ta została poświadczona za zgodność z oryginałem przez B. M..

/ dowód: pismo – k. 14; wezwanie do zapłaty – k. 15-16; kopia uchwały – k. 20 /

W odpowiedzi na wezwanie do zapłaty – wskazując na jego odebranie dnia 15.10.2010 r., pismem z dnia 29.10.2010 r. pozwany odmówił zapłaty 599 347, 16 zł.

Wskazał, iż powodem odmowy jest fakt, że wezwanie do zapłaty nie spełnia wszystkich wymogów formalnych wezwania określonych w § 3 gwarancji, w szczególności:

1) nie zawiera oświadczenia beneficjenta, że żądana kwota jest należna i wymagalna z tytułu określonego w § 2 ust. 1 pkt 1 lub 2 gwarancji, a ponadto, że zobowiązany mimo pisemnego wezwania w wyznaczonym w wezwaniu terminie

nie wykonał lub wykonał nienależycie swoje zobowiązania wynikające z tytułu określonego w § 2 ust. 1 pkt 1 lub 2 gwarancji;

2) do wezwania nie dołączono oryginału lub kopii uwierzytelnionej za zgodność z oryginałem przez notariusza obowiązującego dokumentu potwierdzającego umocowanie osoby, która podpisała wezwanie do reprezentacji beneficjenta w tym zakresie.

Pozwany podniósł, że zgodnie z § 5 gwarancji tylko wezwanie do zapłaty spełniające wszystkie wymogi formalne określone w § 3 będzie powodowało obowiązek zapłaty z tytułu gwarancji.

/ dowód: pismo – k. 21 /

Powód odwołał się od odmowy zapłaty pismem z dnia 02.11.2010 r.

/ dowód: pismo – k. 23-24 /

Pismem z dnia 22.11.2010 r. pozwany podtrzymał zajęte wcześniej stanowisko i ponownie odmówił zapłaty 599 347, 16 zł.

Podniósł, że jednym z warunków zapłaty przez gwaranta było doręczenie mu w okresie obowiązywania gwarancji, tj. do dnia 31.10.2010 r., wezwania do zapłaty zawierającego stosowne oświadczenie beneficjenta. W wezwaniu do zapłaty brak jest powyższego oświadczenia. Zarówno treść wezwania do zapłaty, jak i kopie otrzymanych pism inwestora zastępczego nie dowodzą, że został spełniony warunek formalny wynikający z gwarancji dotyczący zawarcia w wezwaniu wymaganego oświadczenia beneficjenta.

Podniósł też, że dokument potwierdzający umocowanie osoby podpisanej na wezwaniu nie został uwierzytelniony przez notariusza oraz nie został załączony do wezwania do zapłaty, a jedynie do pisma Kanclerza. Notariusz stwierdził jedynie, że Pani E. L. działała w imieniu beneficjenta jako rektor na podstawie uchwały (...). Również ten dokument nie spełnia wymogów formalnych wynikających z gwarancji, gdyż nie jest oryginałem ani kopią aktu nominacji.

Pozwany ponownie poinformował, że brak jest podstaw do zaspokojenia roszczeń beneficjenta.

/ dowód: pismo – k. 25-26 /

Powód wezwał pozwanego do zapłaty 599 347, 16 zł z tytułu gwarancji ubezpieczeniowej z pismem z dnia 07.08.2012 r., doręczonym dnia 10.08.2012 r.

Pozwany w odpowiedzi na to pismo po raz kolejny odmówił zapłaty.

/ dowód: wezwanie do zapłaty – k. 27-29; pismo – k. 31 /

### **Sąd zważył, co następuje.**

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Powód dochodzi od pozwanego wypłaty świadczenia mające znajdować podstawę w wystawionej przez pozwanego gwarancji ubezpieczeniowej z dnia 27.10.2009 r. Między stronami nie było sporu co do faktu wystawienia takiej gwarancji, a także co do zakresu gwarantowania, czyli objęcia przez pozwanego ochroną ubezpieczeniową niewykonania lub nienależytego wykonania umowy o roboty budowlane nr (...) łączącej powoda jako zamawiającego z przedsiębiorstwem (...) S.A. we W. jako wykonawcę.

Spór dotyczył wyłącznie prawidłowości realizacji przez powoda uprawnienia do otrzymania od pozwanego na mocy wskazanej gwarancji zapłaty kwoty objętej żądaniem pozwu, tj. 599 347, 16 zł, czyli maksymalnej sumy mogącej

podlegać wypłacie. Konieczne jest zatem ustalenie, czy powód wypełnił przewidziane w gwarancji warunki wypłaty przyrzeczonego świadczenia.

Stosunek prawny gwarancji ubezpieczeniowej nie został przez ustawodawcę uregulowany wprost w sposób oddający jego źródło, elementy istotne, treść i formę. Gwarancja ubezpieczeniowa jako jeden z dopuszczalnych przejawów aktywności ubezpieczycieli została jedynie przewidziana w art. 3 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 22.05.2003 r. o działalności ubezpieczeniowej w katalogu czynności ubezpieczeniowych oraz w dziale II ust. 15 załącznika do ustawy dotyczącego typizowania ryzyk ubezpieczeniowych. Sama dopuszczalność udzielenia przez ubezpieczyciela gwarancji nie budzi i nie może budzić wątpliwości. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16.04.1996 r., II CRN 38/96, OSNC 1996/9/122, przedmiotem działalności zakładów ubezpieczeń (zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 805 § 1 kc ubezpieczycieli) może być także udzielanie przez te zakłady gwarancji samoistnych, nieodwołalnych, bezwarunkowych i płatnych na pierwsze żądanie. Samoistność gwarancji oznacza istnienie abstrakcyjnej więzi prawnej pomiędzy wystawcą gwarancji (gwarantem) a jej odbiorcą (beneficjentem, gwarantariuszem), niezależnej od stosunku podstawowego łączącego ubezpieczyciela ze zleceniodawcą gwarancji oraz niezależną od stosunku prawnego łączącego beneficjenta ze zleceniodawcą (por. uchwałę pełnego składu (...) z dnia 28.04.1995 r., III CZP 166/94, OSNC 1995/10/135). Zobowiązanie wynikające z udzielenia gwarancji ma charakter nieakcesoryjny, tj. nie jest uzależnione od stanu realizacji pierwotnego zobowiązania, inaczej mówiąc zakres świadczenia gwaranta nie jest uzależniony od zakresu zobowiązania ciążącego na zleceniodawcy gwarancji).

Z uwagi na podobieństwo charakteru, celu i znaczenia, konstrukcja prawna gwarancji przedstawia się analogicznie do konstrukcji gwarancji bankowej. Według art. 81 ustawy z dnia 29.08.1997 r. – Prawo bankowe gwarancją bankową jest jednostronne zobowiązanie banku – gwaranta, że po spełnieniu przez podmiot uprawniony (beneficjenta gwarancji) określonych warunków zapłaty, które mogą być stwierdzone określonymi w tym zapewnieniu dokumentami, jakie beneficjent załączony do sporządzonego we wskazanej formie żądania zapłaty, bank ten wykona świadczenie pieniężne na rzecz beneficjenta gwarancji. Sytuacja ubezpieczyciela jako gwaranta przedstawiać się będzie analogicznie do sytuacji banku udzielającego gwarancji.

W relacji pomiędzy gwarantem a zleceniodawcą gwarancji nawiązanie stosunku prawnego gwarancji może nastąpić w ramach ogólnej swobody kontraktowania w rozumieniu art. 353<sup>1</sup> kc. Z kolei w relacji pomiędzy gwarantem a beneficjentem gwarancji nawiązanie stosunku prawnego gwarancji następuje poprzez złożenie przez ubezpieczyciela jednostronnego oświadczenia woli o udzieleniu uprawnionemu takiej gwarancji (por. M. Olechowski, Charakter prawny gwarancji bankowej, Państwo i Prawo 1997, z. 6, s. 72-77).

Udzielenie gwarancji nieodwołalnej, bezwarunkowej i na pierwsze żądanie prowadzi do powstania silnej i stabilnej więzi prawnej, w ramach której odpowiedzialność gwaranta nie jest uzależniona od żadnego zdarzenia przyszłego i niepewnego (warunku w rozumieniu art. 89 kc), a gwarant zapewnia uprawnionemu wypłatę umówionej sumy od razu po zgłoszeniu przez niego stosownego żądania. W praktyce gwarancja ubezpieczeniowa udzielana jest zazwyczaj na zlecenie dłużnika (kontrahenta) w celu wzmocnienia węzła obligacyjnego. Udzielenie takiej gwarancji służy z reguły ustanowieniu na rzecz uprawnionego zabezpieczenia jego wierzytelności z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. Instytucja ukształtowana w praktyce życia gospodarczego występuje wielokrotnie w relacjach z zakresu umów budowlanych (por. wyrok SA w Poznaniu z dnia 11.01.2006 r., I ACa 761/05, OSA 2007/5/16).

Beneficjent może domagać się spełnienia stosownego świadczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela po złożeniu mu oświadczenia o odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie (tzw. pierwsze żądanie). Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29.03.2005 r., IV CSK 112/05, złożenie żądania zapłaty o odpowiedniej treści i z odpowiednimi dokumentami w przewidzianym w umowie gwarancji czasie od powstania wypadku gwarancyjnego oraz w okresie ważności gwarancji może być jedną z przesłanek powstania odpowiedzialności gwaranta.

Istota sporu pomiędzy powodową Państwową Wyższą Szkołą Zawodową a (...) S.A. sprowadza się do sposobu odczytania zapisu gwarancji z dnia 27.10.2009 r. dotyczącego treści wezwania do zapłaty, jakie powód miał



skierować do pozwanego w celu otrzymania wypłaty świadczenia z tytułu udzielonej przez pozwanego gwarancji ubezpieczeniowej.

Pozwany odmówił zapłaty podnosząc zarzuty niewypełnienia przez treść wezwania z dnia 13.10.2010 r. wymogów przewidzianych w gwarancji oraz braku stosownego załącznika do tego wezwania.

Zgodnie z § 3 w zw. z § 2 ust. 1 pkt 1 gwarancji z dnia 27.10.2009 r. pozwany jako gwarant miał dokonać zapłaty w terminie 14 dni od dnia doręczenia mu pierwszego pisemnego wezwania do zapłaty zawierającego oświadczenie powoda jako beneficjenta, że żądana kwota jest należna i wymagalna z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania przez (...) S.A., a ponadto, że zobowiązany pomimo pisemnego wezwania w wyznaczonym w wezwaniu terminie nie wykonał lub nienależycie wykonał swoje zobowiązanie. Wezwanie miało zostać podpisane przez osoby uprawnione do reprezentacji beneficjenta w tym zakresie, na dowód czego do wezwania miał zostać dołączony obowiązujący dokument potwierdzający to umocowanie, w szczególności w postaci aktu nominacji lub pełnomocnictwa, w oryginale lub kopii poświadczony za zgodność z oryginałem przez notariusza; własnoręczność podpisów na wezwaniu miała zostać potwierdzona przez notariusza; w wezwaniu miał zostać wskazany rachunek bankowy beneficjenta, na który gwarant powinien dokonać zapłaty z tytułu gwarancji.

Powód skierował do pozwanego wezwanie do zapłaty, które wskazanych wymogów nie spełniało.

Pismo powoda z dnia 13.10.2010 r. nie zawierało:

- wzmianki, że żądana kwota 599 347, 16 zł jest należna i wymagalna z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania przez (...) S.A.,
- wskazania, że powód wyznaczył swojemu dłużnikowi termin do wykonania zobowiązania i termin ten upłynął bezskutecznie.

Wskazanych wymogów nie wypełniają dołączone do wezwania pisma kierowane do dłużnika powoda przez działającego na jego inwestora zastępczego. Pisma te nie zawierały wezwania do wykonania konkretnych czynności przewidzianych w umowie o roboty budowlane we wskazanym przez inwestora terminie (zgodnie z art. 636 lub 637 kc w zw. z art. 656 kc i art. 491 § 1 kc), nie zawierały też wskazania do zapłaty odszkodowania w związku z nienależytym wykonaniem pierwotnego zobowiązania. Inwestor zastępczy wskazywał na wadliwe wykonanie pokrycia dachowego i konieczność wykonania poprawek, a następnie wzywał wykonawcę do powrotu na plac budowy, kwestionując skuteczność odstąpienia przez wykonawcę od umowy. Pisma nie stanowiły jednakże stanowczego wezwania do wykonania robót w dodatkowym terminie.

Do wezwania z dnia 13.10.2010 r. powód nie dołączył także dokumentu potwierdzającego umocowanie podpisanej pod wezwaniem E. L. do reprezentowania powoda. Podpis E. L. został poświadczony przez notariusza. Gwarancja z dnia 27.10.2009 r. przewidywała jednakże, że do wezwania zostanie dołączony oryginał lub kopia dokumentu potwierdzającego umocowanie osoby mającej reprezentować powoda. Dokumentem takim w odniesieniu do E. L. była uchwała (...) nr 7 z dnia 30.05.2008 r. Oczywiście trudno oczekiwać, aby powód wysyłał do pozwanego oryginał tejże uchwały, zatem do wezwania do zapłaty zgodnie z gwarancją należało dołączyć kopię uchwały poświadczoną za zgodność z oryginałem przez notariusza. Powód takiej poświadczony kopii nie dołączył do wezwania. Samo wezwanie w ogóle nie wskazuje kopii uchwały nr 7 jako załącznika. Pozwany zakwestionował dołączenie jej wyłącznie do pisma kanclerza powodowej Szkoły z dnia 13.10.2010 r. W tym zakresie stanowisko pozwanego nie było słuszne. Pismo kanclerza informowało o skierowaniu wezwania do zapłaty i zostało przesłane równocześnie z wezwaniem, zatem załącznik do tego pisma można uznać za załącznik również do wezwania. Jednakże załącznik w postaci kopii uchwały nr 7 nie został poświadczony za zgodność z oryginałem przez notariusza, lecz przez „B. M.”, czyli najprawdopodobniej pracownika powoda. Zatem trafnie zarzucił pozwany, że umocowanie do reprezentacji powoda nie zostało należycie potwierdzone.

Przewidziane w § 3 gwarancji z dnia 27.10.2009 r. wymogi formy i treści wezwania do zapłaty nie mogą być żadną miarą uznane za wygórowane, utrudniającego realizację uprawnienia powoda czy nazbyt formalistyczne. Nie ma nic trudnego w sformułowaniu żądania zapłaty w sposób odpowiadający istotnym elementom wzorca wskazanego w gwarancji. Wystarczyłoby – posługując się wyrażeniem użytym przez pełnomocnika powoda w pozwie – „przeczytać gwarancję ze zrozumieniem”. Nie powinno też nastęrczać najmniejszych trudności poświadczenie kopii uchwały o wyborze rektora przez notariusza, skoro i tak powód uzyskał poświadczenie podpisu tegoż rektora pod samym wezwaniem.

Nie można podzielić twierdzeń powoda, jakoby skierowane przezeń do pozwanego pismo z dnia 13.10.2010 r. mogło zostać – w drodze wykładni oświadczenia woli – zakwalifikowane jako prawidłowe zgłoszenie żądania wypłaty sumy gwarancyjnej.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 13.01.2005 r., III CK 155/04, gwarant może podnosić zarzut niewypełnienia przez beneficjenta określonych w gwarancji obowiązków. Sąd Najwyższy zwrócił też uwagę, że z uwzględnieniem reguł interpretacyjnych określonych w art. 65 kc należy ocenić, czy nałożone w gwarancji na beneficjenta obowiązki pozostają w związku z istotą tej gwarancji. Obowiązki beneficjenta powinny sprowadzać się do wykazania, że pomimo wezwania ubezpieczony nie spełnił swojego świadczenia, czemu służą np. wymóg dołączenia do wezwania oświadczenia, że zobowiązany swego obowiązku nie wykonał, dołączenie uwierzytelnionych kopii wezwań do zapłaty kierowanych do dłużnika czy innych dokumentów. Tymczasem powód nie był nawet zobowiązany do wykazania, jakie wezwanie przesłał swojemu kontrahentowi, wymagane było od niego wyłącznie wskazanie, że żądana kwota jest należna i wymagalna, oraz wskazanie, że dłużnik pomimo wezwania nie wykonał zobowiązania gwarantowanego przez ubezpieczyciela.

Oświadczenie woli zawarte w gwarancji podlega wykładni według reguły z art. 65 § 1 kc, ale zaostrzona odpowiedzialność gwaranta na pierwsze żądanie wymaga ścisłego tłumaczenia przesłanek formalnych (uzasadnienie wyroku SN z dnia 25.06.1999 r., II CKN 402/98, OSNC 2000/1/16; także M. Olechowski, Glosa do wyroku SN z dnia 25.06.1999 r., II CKN 402/98, PUG 2000, z. 7-8, s. 17).

W przypadku gwarancji bezwarunkowej, nieodwołalnej, płatnej na pierwsze żądanie, właśnie zgłoszenie tegoż żądania aktualizuje zobowiązanie gwaranta, stanowi o jego wymagalności. Oznacza to, że zgłoszeniu przez uprawnionego żądania zapłaty należy przypisywać istotne dla wykonania zobowiązania znaczenie.

Wbrew stanowisku prezentowanemu przez powoda należy stwierdzić, że właściwość zobowiązania gwaranta przemawia za wyłączeniem, a co najmniej znacznym ograniczeniem, stosowania wykładni opartej na art. 65 § 2 kc (przy traktowaniu gwarancji jako jednostronnej czynności prawnej przepis ten w ogóle nie znajdzie zastosowania; por. M. Olechowski, op.cit., s. 18). Abstrakcyjność i nieakcesoryjność gwarancji powoduje, że gwarant nie bada merytorycznej słuszności żądania zapłaty i może podnosić wyłącznie zarzuty formalne, ale jednocześnie uzyskanie tak pewnego zabezpieczenia nakłada na beneficjenta konieczność ścisłego przestrzegania warunków formalnych nałożonych na żądanie zapłaty i towarzyszące mu ewentualnie dokumenty (M. Olechowski, op.cit., s. 18).

Gwarancja wystawiona przez pozwanego nie straciła charakteru bezwarunkowej przez to, że zawierała opis wymagań stawianych wezwaniu do zapłaty. Powstanie ochrony ubezpieczeniowej nie zostało uzależnione w treści czynności prawnej od zdarzenia przyszłego i niepewnego, czyli postanowienia o zastrzeżeniu warunku w rozumieniu art. 89 kc. Gwarancja nie zawierała żadnego odwołania do potwierdzenia realnego stanu niewykonania zobowiązania przez zlecającą gwarancję spółkę (...) albo udowodnienia tego stanu w inny sposób. Strony ustaliły jedynie, w jaki sposób uprawniony ma zgłosić gwarantowi żądanie wypłaty świadczenia.

Zobowiązaniu pozwanego strony nadały charakter bezterminowy ustalając termin zapłaty na 14 dni od doręczenia pierwszego wezwania do zapłaty, czyli zgodnie z trybem wskazania terminu płatności poprzez wystosowanie wezwania przewidzianym w art. 455 w zw. z art. 476 kc. Pozwany zobowiązał się do zapłaty na rzecz beneficjenta gwarancji (powoda) świadczenia do wysokości 599 347, 16 zł w terminie 14 dni od doręczenia mu wezwania do zapłaty.

Skoro obowiązek zapłaty aktualizował się po doręczeniu wezwania spełniającego wymogi formy i treści przewidziane w § 3 gwarancji, to brak wezwania odpowiadającego tym wymogom oznacza, że świadczenie pozwanego nie mogło stać się wymagalne i tym samym mógł on skutecznie odmówić zaspokojenia zgłoszonego przez powoda roszczenia. Jakikolwiek późniejsze oświadczenie, złożone już po upływie okresu obowiązywania gwarancji, czyli po 31.10.2010 r., nie może już odnieść należytego skutku. Wymaganej pierwotnie czynności wierzyciela nie może już zastąpić nawet doręczenie odpisu, które nastąpiło po upadku zobowiązania gwaranta.

Zgłoszone przez powoda żądanie wykonania przez pozwanego zobowiązania mającego wynikać z gwarancji ubezpieczeniowej z dnia 27.10.2009 r. poprzez zapłatę na rzecz powoda 599 347, 16 zł należy zatem uznać za pozbawione usprawiedliwionych podstaw, co powoduje oddalenie powództwa w całości.

Pozwanemu jako wygrywającemu sprawę przysługuje zgodnie z art. 98 kpc zwrot kosztów procesu obejmujących wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 7 200 zł ustalone zgodnie z § 6.7 rozporządzenia MS z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Mając powyższe okoliczności na uwadze, sąd podjął rozstrzygnięcia zawarte w sentencji wyroku.